

*Пирожкова Ю. В.,**кандидат юридичних наук,**доцент кафедри адміністративного та господарського права,**докторант кафедри адміністративного та господарського права**Запорізького національного університету*

ФУНКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В РОЗРІЗІ АНАЛІЗУ ФУНКЦІЙ ГАЛУЗЕЙ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Анотація. Стаття присвячена дослідженню специфіки «функціональних теорій» галузей публічного права. Автором здійснено критичний аналіз основних теоретико-методологічних підходів до класифікаційного розподілу функцій права в межах конституційного, кримінального, фінансового та інформаційного права. Запропоновано власне бачення класифікаційних критеріїв для створення сучасної моделі функцій адміністративного права, визначені функції адміністративного права.

Ключові слова: функція права, класифікація функцій права, загальносоціальні функції права, спеціальні (юридичні) функції права, класифікаційні критерії, функції адміністративного права.

Постановка проблеми. Аналіз сучасних галузевих правових наукових джерел свідчить про актуалізацію досліджень, пов'язаних з необхідністю перегляду та формування нового концептуального підходу до уточнення соціальної ролі і призначення певної галузі права в умовах побудови демократичної, соціальної, правової держави. У числі фундаментальних завдань, які сьогодні стоять перед вітчизняною науковою юридичною спільнотою, є питання трансформації знань про систему права, доцільності виділення нових галузей права, закономірностей їх розвитку та функціонування, теоретико-методологічного удосконалення як статичних, так і функціональних галузевих елементів. Зважаючи на обґрунтований адміністративно-правовою наукою факт приналежності адміністративного права до галузей публічного права, доцільно, насамперед, зупинитися на своєрідності диференціації та системної структурованості функцій сучасних галузей публічного права, які мають на меті «добро загалу та намагаються досягнути добро людини через здійснення добра суспільства» [1, с. 24], що, в свою чергу, дозволить об'єктивно виділити загальні синтезуючі критерії для оптимального класифікаційного розподілу та системного дослідження функцій адміністративного права як складного, багаторівневого явища.

Мета статті – проаналізувати «функціональної теорії» галузей публічного права, тенденції їх сучасної модернізації, визначити загальні класифікаційні критерії та на підставі максимально придатних сформувати сучасну класифікаційну модель функцій адміністративного права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Характеризуючи теоретичну основу дослідження, варто відзначити, що функції права, їх виокремлення та класифікаційний розподіл, були і є предметом галузевих досліджень у юридичній вітчизняній і зарубіжній науці. Про це свідчать фундаментальні розробки таких вітчизняних вчених, як М. Баймуратов, О. Батанов, О. Дудоров, А. Оцяця, В. Погорілко, Р. Калюжний, В. Федоренко, В. Цимбалюк, О. Яременко. Серед зарубіжних науковців

цьому питанню приділяли увагу І. Бачило, Ю. Дмитрієв, О. Ємельянов, І. Звечаровський, В. Лучін, Н. Лопашенко, Ю. Ляпунов, Ю. Смірнікова, В. Філімонов та інші. Попри це, варто зазначити, що аналіз сучасних наукових навчальних джерел свідчить про те, що у виділенні, описуванні та розподілі функцій галузей публічного права суттєво активізувався процес формування «функціональної» теорії, а саме розширюється розробка підходів, які ґрунтуються на необхідності синтезування різноманітних міжгалузевих критеріїв та диференціації функцій галузі у межах кількох різнопорядкових площин. Внаслідок беззаперечного віднесення адміністративного права до галузей публічного права, дослідження функцій конституційного, кримінального, фінансового та інформаційного права є необхідним елементом для виділення критеріїв базової класифікації функцій адміністративного права.

Виклад основного матеріалу дослідження. Так, конституційне право (як право публічне) виконує функцію «соціального служіння» [2, с. 13]. Узагальнюючи теоретичні та практичні галузеві дослідження у сфері «функціональної теорії сучасної конституціоналістики», необхідно підкреслити відсутність одностайності позицій з цього питання, на що справедливо звертають увагу сучасні вчені-конституціоналісти (О. Батанов, О. Лошихін, В. Мелашенко, В. Погорілко, О. Сінкевич, О. Скрипнюк, О. Совгіря, В. Федоренко, О. Фрицький та ін.) [3, с. 45; 4, с. 61]. В. Погорілко, О. Сінкевич, В. Федоренко на підставі аналізу зарубіжної та вітчизняної наукової правової літератури відзначають, що увагу вчених-конституціоналістів привертають, як правило, лише дослідження функцій Конституції [5; 6; 7; 8] як основного джерела конституційного права. Так, В. Лучін пропонує виділяти регулятивну, установчу, правонадільну, охоронну, орієнтаційну, політичну, ідеологічну, соціальну (соціально-ціннісну) й аксіологічну функції [9, с. 34–35], М. Авдєєнкова та Ю. Дмитрієв вважають за доцільне доповнити зазначений перелік зовнішньополітичною та юридичною функцією [10, с. 163–164]. В. Кравченко відносить також функцію протидії радикалізму, функцію протидії територіальному розпаду держави та функцію забезпечення неперервності (континуїтету) державної влади [11, с. 32]. О. Румянцев залучає до кола цих функцій ще й геополітичну [12, с. 207], застосовуючи критерій спрямованості в реалізації напрямів впливу конституції Л. Гарчева. Втім, чи не найбільш повний і вичерпний перелік цих функцій надав Ю. Тодика. Крім вищезазначених функцій, він включає до нього ще й такі, як обмежувальна, виховна, стабілізаційна, організаційна, правозахисна, програмна, функція балансу соціальних інтересів [13, с. 70–80]. Не вдаючись до всіх аргументів на користь цих класифікацій, зазначимо, що найголовніша їх проблема полягає в тому, що вони «відбивають» загальні тенденції механічного накопичення різноманітних функцій, які не є тотожними за

власними цілями та способами реалізації, що фактично відкидає наявність об'єктивних підстав для побудови оптимальної класифікаційної моделі функцій. Автори академічного курсу «Конституційне право України» (2006 р.) В. Погорілко та В. Федоренко цілком слушно звертають увагу на недоцільність ототожнення функцій конституції із функціям конституційного права як галузі національного права, аргументовано обґрунтовуючи позицію щодо співвідношення системи функцій галузі як більш широкій категорії, ніж функцій конституції як пріоритетного джерела конституційного права, що виключає ідентичність зазначених категорій [14, с. 419], що призводить до хаотичного їх дослідження та моделювання класифікаційного розподілу. Так, Р. Балакірева виділяє дві основні функції конституційного права: охоронну і регулятивну [15, с. 6–7], що не є помилковим, адже віддзеркалює загальнотеоретичний розподіл власне юридичних функцій права, але застосовуючи цей загальноновизнаний спосіб класифікації, надзвичайно важливо не обмежувати коло функцій галузі виключно двома основними функціями, оскільки такий підхід до побудови системи функцій суттєво збіднює її, що в результаті позбавляє можливості побудувати адекватну науково-теоретичну модель функціонального призначення конституційного права. Автори підручника «Курс конституційного права України» за редакцією М. Баймуратова та О. Батанова, досліджуючи основи теорії конституційного права, доходять висновку, що функції конституційного права прямо чи опосередковано розповсюджуються на всі суспільні відносини, що виникають, змінюються та припиняються в державі. Окрім цього, конституційному праву, на відміну від багатьох інших галузей права, притаманні такі специфічні функції, як установча та зовнішньополітична [16, с. 58]. В. Погорілко вважає за доцільне у першу чергу виділяти об'єктні функції конституційного права, основні з яких – політична, економічна, соціальна, ідеологічна, культурна (духовна) та зовнішньополітична, при чому цей перелік залишено автором відкритим, що є стовідсотково виправданим, зважаючи на відповідне значення та характер суспільних відносин, на регулювання яких спрямоване конституційне право як динамічна система. Досліджуючи об'єктні функції, вчений припускає існування їх класифікаційного розподілу також за основними інститутами конституційного права, виділяючи функції основ конституційного ладу, функції форм безпосередньої демократії, функції прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, функції органів державної влади, функції місцевого самоврядування тощо. До другої групи функцій, зважаючи на способи та засоби здійснення основних напрямів впливу галузі на суспільні відносини, відносить регулятивну, установчу, охоронну, контрольну, інтегративну (системоутворюючу), правотворчу, правозастосовну, інформаційну, аксіологічну, програмну, прогностичну, стабілізуючу функції. Виділення третьої групи функцій здійснюється на підставі аналізу двох різновидів умов впливу галузі: темпоральних (час) і територіальних (місце), що надає можливість виділяти за часом – постійні та тимчасові, за територією – загальнодержавні та місцеві (локальні) функції конституційного права [14, с. 433].

Функціональне призначення кримінального права у вітчизняних наукових джерелах зазвичай резюмується вказівкою на ч. 1 ст. 1 Кримінального кодексу України без прив'язки до його реалізації у правотворчій та правозастосовній діяльності, тому гострі наукові дискусії щодо визначення функцій кримінального права, їх кількості, змісту і навіть назви і досі точаться як у вітчизняній, так і в зарубіжній кримінально-правовій науці.

Зазначена проблема висвітлена здебільшого на рівні підручників та навчальних посібників, що, як правило, відображають суб'єктивну точку зору автора відповідного розділу. Найбільш гострі наукові дискусії стосуються доцільності виділення у кримінального права регулятивної функції. У підручнику «Кримінальне право. Загальна частина» за редакцією А. Беніцького, В. Гуславського, О. Дудорова, Б. Розовського зазначається, що плутанина відбувається буквально в «трьох соснах» – регулятивній, охоронній та відновлювальній функціях [17, с. 20]. Зважаючи на призначення кримінального права, як феномену цивілізації, покликаною захистити людину і суспільство від найбільш небезпечних посягань, виходячи із сутності кримінально-правових норм, які забезпечують захист (охорону) суспільних відносин від злочинних посягань, обґрунтовується монофункціональність галузі. Так, прихильники домінування охоронної функції, яка виступає первісним ланцюгом впливу на суспільні відносини, обґрунтовують поглинання нею інших функцій (регулятивної, виховної, попереджувальної тощо) на підставі їх похідного, вторинного ефекту впливу (дослідження Р. Верши, В. Навроцького, А. Оцяці, В. Філімонова та ін.) [18; 19; 20]. Представники зазначеної позиції також деталізують структуру охоронної функції кримінального права (іноді надмірно та нелогічно ускладнюючи її шляхом включення або нетипового поєднання інших різнорівневих функцій), поділяючи на: статистичну, динамічну, охоронно-запобіжну, охоронно-відновлюючу, охоронно-виховну, охоронно-компенсаційну, та охоронно-обмежувальну (роботи Г. Гафурової, Н. Лопашенко, А. Оцяці, П. Фефелова та ін.) [21; 22; 23; 24]; функцію запобігання злочинам та їх суспільно небезпечним наслідкам (запобіжна функція) з боку нестійких у соціальному розумінні осіб та осіб, які ще не вчинили злочинних діянь – загальна превенція, і спеціальне запобігання для осіб, які раніше вчиняли суспільно небезпечні діяння – приватна превенція; функцію відновлення порядку суспільних відносин, порушеного вчиненням злочину (відновлювальна функція, або функція відновлення соціальної справедливості) – дослідження В. Філімонова [25, с. 48]. В. Малков, Б. Разгільдієв навпаки обґрунтовують діаметрально протилежну позицію, наполягаючи на здійсненні кримінальним правом виключно регулятивної функції, аргументуючи це тим, що кримінально-правова функція – це регулятивно-зобов'язуючий вплив системи кримінально-правових норм на відповідаючих певним вимогам фізичних осіб, з метою досягнення завдань, які висуваються перед кримінальним правом [26, с. 8; 27, с. 27]. Найбільш розповсюдженим в теорії кримінального права є традиційний біфункціональний підхід, відповідно до якого кримінальне право як правоохоронне реалізує основну базову функцію – охоронну, при цьому, зважаючи на активу його роль у регулюванні суспільних відносин, обґрунтовується необхідність виділяти також і його регулятивну функцію (дослідження М. Бажанова, Ю. Бауліна, В. Борисова, В. Тютюгіна, В. Сташиса, В. Тація, В. Шаблістого та ін.) [28, с. 9–10; 29, с. 14]. Досить схожу позицію займають А. Беніцький, В. Гуславський, О. Дудоров, підкреслюючи, що для характеристики кримінального права цілком достатньо виділення двох функцій: регулятивної та охоронної [17, с. 20], В. Шаблістий цілком слушно доповнює, що еволюційний процес стирання меж між публічними та приватними началами кримінального права призвів до того, що охорона суспільних відносин неможлива без їх регуляції, тому регулююча функція кримінального права цілком заслужено відіграє значну роль у кримінально-правовому регулюванні. Наукова думка з приво-

ду змісту регулятивної функції не є одноставною, розрізняють організуючу, попереджувальну, виховну, заохочувальну роль кримінально-правових норм. Однак і цей варіант класифікації функцій кримінального права, як і попередні, не є остаточним, адже третій різновид їх диференціації у науковій вітчизняній та зарубіжній теорії кримінального права віддзеркалює спроби представити класифікацію функцій кримінального права в якості багатофункціональної системи (дослідження Н. Бондаренко, Н. Ветрова, І. Звечаровського, А. Жалінського, Н. Лопашенко, Ю. Ляпунова та ін.), вченими аргументується необхідність розширення ряду функцій, виділяються, як слушно зауважує Н. Лопашенко, іноді зовсім екзотичні, властиві кримінальному праву функції, як то соціально-інтегративна, тобто функція соціального примирення, функція посилення моральних заборон тощо [30, с. 76]. Прихильниками багатофункціонального підходу обґрунтовується організаційна, попереджувальна, виховна функції кримінального права (хоча, цікавим є факт, що її існування заперечував один з перших дослідників функцій кримінального права В. Смірнов, і сьогодні цю позицію відстоюють І. Звечаровський, А. Коробєєв, Н. Лопашенко та ін.), функція перевиховання винного, правовідтворююча (відновлююча), ціннісно-орієнтаційна, системно-правова, заохочувальна (стимулююча), функція запобігання злочинам, функція забезпечення легітимності влади, функція забезпечення справедливості.

Дослідження функціонального призначення галузей публічно-правового блоку у зв'язку з ускладненням публічної фінансової діяльності, актуалізацією питань щодо підвищення її ефективності, що вже є не самоціллю, а однією з основних умов реалізації конституційних прав і свобод громадян, забезпечення їх безпеки, підвищення добробуту та рівня життя, а також усунення перешкод та негативних явищ, які впливають на ефективний розвиток вітчизняної економічної сфери, не дозволяє оминати сучасні досягнення фінансово-правової науки в питаннях виявлення функціональної сутності галузі. Аналіз сучасних доктринальних фінансово-правових досліджень, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми, свідчить про термінологічні розбіжності у визначеннях «функції фінансового права», залишається дискусійним питання про їх кількість, відсутні критерії класифікаційного розподілу. Так, у фундаментальному монографічному дослідженні О. Смельянова «Реалізація охоронної функції фінансового права» (2005 р.) [31] запропонована класифікаційна модель системи функцій фінансового права, до якої, зважаючи на основне соціальне призначення фінансового права – упорядковувати суспільні відносини у сфері публічних фінансів, вчений в якості основної відносить регулятивну функцію. Додатковими функціями галузі вважає охоронну та стимулюючу. Акцентуючи увагу на регулюючій ролі фінансового права у попередженні та розв'язанні політичних протиріч у сфері фінансових праводносин, досить схожу позицію щодо пріоритетності регулюючої функції, відзначаючи її регулятивно-статичну та регулятивно-динамічну підфункції, займає Ю. Смірнікова у науковому дослідженні «Регулятивна функція фінансового права: системний підхід та реалізація» (2012 р.) [32]. Функціональну місію фінансового права як унікального юридично потужного регулюючого феномену, який несе у собі «законодавчо-відвічне», тобто те, що знаходить вираз у самому факті загальнообов'язкових норм, юридичних процедур, юридичних конструкцій щодо оптимального розв'язання типових ситуацій чи проблем, аргументує А. Ковальчук [33]. Зазначений перелік доповнюють В. Роль, В. Сергієнко, С. Попова, зважаючи за доцільне виділяти соціальну, виховну та захисну функції фінансового права.

В умовах інтеграції України в інформаційний світовий простір активізуються наукові дослідження правового фундаменту інформаційного права, якому сьогодні притаманні множинність, неузгодженість і несистематизованість. Наукові розвідки К. Белякова, В. Брижка, Р. Калюжного, А. Кафті, Л. Коваленко, В. Ліпкана, А. Новицького, О. Селєзньової, В. Цимбалюка, М. Швеця, О. Яременко та інших спрямовані на розв'язання теоретико-онтологічних проблем зазначеної галузі, в тому числі і на дослідження еволюції її функціонального призначення. Так, Р. Калюжний, М. Швець на підставі загальних функцій права пропонують їх класифікаційну модель: нормативна, комунікативна, регулятивна, охоронна, захисна та інтегративна функції [34]. Л. Коваленко, досліджуючи соціальну роль і функції інформаційного права України, наводить їх класифікацію: а) за сферою правового впливу – економічні, політичні, ідеологічні, екологічні, культурно-виховні; б) за характером впливу – статичні, динамічні, установчі, інтегративні, охоронні, запобіжні; в) за сферою, на яку поширюються функції інформаційного права, – галузеві, функції правового інституту та норми права, додатково зазначаючи, що функції інформаційного права поділяються також на загальносоціальні і спеціально-соціальні (юридичні). Виходячи з цього, до юридичних функцій інформаційного права, вона вважає за доцільне відносити регулятивну (розподіляючи її на регулятивно-загальну та регулятивно-індивідуальну) та охоронну функції, акцентуючи увагу на їх дещо умовному розподілі, адже обидві функції є проявом однієї властивості інформаційного права – бути регулятором суспільних відносин, бо і при здійсненні охоронної функції інформаційні відносини теж регулюються. В обох випадках йдеться про «перетворення» нормативності інформаційного права на урегульованість суспільних відносин. Різними лишаються тільки завдання, які виконуються при здійсненні регулятивної і правоохоронної функцій [35, с. 20]. О. Селєзньова, досліджуючи спеціальний науково-категоріальний апарат інформаційного права, визначає функції його нормативних дефініцій: описову, пояснювальну, наукову, технічну, інтерпретаційну та навчальну.

Представники російської правової науки також сформулювали низку оригінальних підходів до розуміння проблем функціонального призначення інформаційного права, серед них цікавим є перелік, запропонований І. Бачило: а) функція правового інформування; б) функція лінгвістична, саме її реалізація дозволить, на думку вченого, провести інвентаризацію термінів, понять, дефініцій, які є загальними для взаємодіючих галузей права, та ліквідувати лінгвістично-термінологічний хаос безпосередньо в інформаційному праві; в) організація правового моніторингу; г) розвиток правової грамотності, правосвідомості. Підсумовуючи зазначені функції, І. Бачило підкреслює, що інформаційне право виконує глобальну системоорганізуючу функцію у праві в цілому. Вона пояснює свої слова так: «Цепевна своєрідна парасолька, яка повинна ліквідувати проблеми в застиглій теорії, методології та пом'якшити кризу у філософії права. І одночасно – перетворити деякі юридичні традиційні правила у дієвий, прагматичний стан на підставі можливих сьогодні засобів, народжених інформаційно-комп'ютерними технологіями» [36]. Автори підручника «Інформаційне право» Л. Попов, Ю. Мігачов, С. Тихомиров, аналізуючи функції інформаційного права як регулятора суспільних відносин в інформаційній діяльності, доходять висновку про доцільність такої класифікації: правотворча, правовиконавча, організаційна, координаційна та правоохоронна функції [37, с. 34]. Досліджуючи основні тенденції розвитку інформаційного суспільства

та сучасного права, науковці вважають за доцільне доповнити зазначений перелік. І. Рассолов, пропонуючи виділяти функції інформаційного права за формулою «2+4», створює таку класифікацію: дві основні – регулятивна та охоронна, які присутні й іншим галузям та чотири спеціальні – соціальна, виробнича, інтеграційна, та прогностична функції [38].

Висновки. Таким чином, використовуючи напрацювання галузей публічного права, вважаємо за доцільне класифікаційний каркас функцій адміністративного права побудувати за такими критеріями:

1) відповідно до діалектичного виникнення функцій адміністративного права: а) внутрішні, власне юридичні, які виникають в рамках самої галузі права: регулятивна, охоронна та процедурна (процедурно-процесуальна та сервісно-обслуговуюча); б) зовнішні, загальносоціальні, які реалізують призначення галузі адміністративного права за її межами: політична, економічна, виховна, інформаційна, ідеологічна, превентивно-запобіжна, ціннісно-орієнтаційна, стимулююча, організаційна, синергетична тощо;

2) в залежності від способів правового впливу: регулятивна (у її статичному та динамічному вимірах) та охоронна функції (в структурі якої доцільно виділити п'ять підфункцій: профілактичну, контрольну, конфліктну, відновлюючу та каральну);

3) в залежності від системного обсягу правового впливу – власне галузеві функції адміністративного права (правозабезпечуюча, правозастосовна, правовідновлююча, сервісно-обслуговуюча), міжгалузеві (з'єднуюча, синергетична, організаційна, координаційна), функції норм (в залежності від часу – постійні та тимчасові, в залежності від місця – загальнодержавні та локальні; в залежності від виду – матеріальні та процесуальні) та функції інститутів;

4) в залежності від правового впливу – власне-юридичні (регулятивна, охоронна, компенсаційна, обмежувальна, відновлююча, каральна) та умовно-соціальні – економічна, політична, інформаційна, соціально-культурна, екологічна, виховна, ідеологічна;

5) в залежності від сфери, об'єкту правового впливу – об'єктні функції – економічна, політична, соціально-культурна, інформаційна, екологічна, виховна.

Література:

- Конституційне право України / [В. Погорілко, О. Фрицький, О. Городецький, М. Корнієнко та ін.]; за ред. В. Погорілка. – 2-ге вид. – К. : Наук. думка, 2002. – 348 с.
- Конституційне право України / за ред. В. Погорілка. – 2-ге доопрацьоване видання. – К. : Наукова думка. – 2000. – 350 с.
- Лошихін О. Теоретичні проблеми функцій сучасного конституційного права / О. Лошихін // Європейські перспективи. – 2014. – № 6. – С. 44–50.
- Сінкевич О. Аксіологічна функція конституційного права / О. Сінкевич // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція. – 2014. – № 12. – Том 1. – С. 61–62.
- Погорілко В. Вибрані праці / В. Погорілко. – К. : Вид-во «Юридична думка», 2013. – 436 с.
- Федоренко В. Інститут функцій конституційного права як елемент системи конституційного права України / В. Федоренко // Часопис Київського університету права. – 2006. – № 4. – С. 86–91.
- Сінкевич О. Особливості гносеологічної функції конституційного права / О. Сінкевич // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. – № 7. – С. 58–60.
- Лучин В. Конституция Российской Федерации. Проблемы реализации / В. Лучин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 687 с.
- Авдеенкова М.П. Конституционное право Российской Федерации: Основы теории конституционного права. Курс лекций. / М.П. Авдеенкова, Ю.А. Дмитриев. – М., 2002. – 332 с.
- Кравченко В. Конституційне право України / В. Кравченко. – К. : Атіка, 2000. – 320 с.
- Румянцев О. Основы конституционного строя России / О. Румянцев. – М. : Юрист, 1994. – 288 с.
- Тодька Ю. Конституция Украины: проблемы теории и практики / Ю. Тодька. – Х. : Факт, 2000. – 608 с.
- Федоренко В. Конституційне право України. Академічний курс : [підруч.] : У 2 т. / В. Федоренко; за ред. В. Погорілка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. – Т. 1. – 2006. – 544 с.
- Балакірева Р. Конституційне право України : [навчальний посібник] / Р. Балакірева. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 210 с.
- Курс конституционного права Украины : [учебник] : в 2 т. / под ред. М. Баймуратова, А. Батанова. – Х. : Одиссей, 2008. – Т. 1 : Общая часть: Основы теории конституционного права. – 2008. – 672 с.
- Кримінальне право. Загальна частина : [підручник] / [за ред. А. Бєницького, В. Гусласького, О. Дудорова, Б. Розовського]. – К. : Істина, 2011. – 1121 с.
- Верша Р. Кримінальне право України. Загальна частина : [навч. посіб.] / Р. Верша. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 320 с.
- Лопашенко Н. Функции уголовного права / Н. Лопашенко // Вести Центра судебных студий. – 2006. – № 9. – С. 4–10.
- Навроцький В. Українське кримінальне право. Загальна частина : [підручник] / В. Навроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 711 с.
- Гафурова Г. Предупредительные начала российского уголовного права : дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право» / Г. Гафурова. – Казань, 2004. – 195 с.
- Оцяця А. Динаміка охоронної функції кримінального права / А. Оцяця // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 47. – С. 55–58.
- Оцяця А. Охоронна функція кримінального права: дефініційні питання / А. Оцяця // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 44. – С. 337–341.
- Фефелов П. Уголовно-правовая концепция борьбы с преступностью: Основы общей теории / П. Фефелов. – Екатеринбург : УрГУ, 1999. – 251 с.
- Филимонов В. Охранительная функция уголовного права / В. Филимонов. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2003. – 198 с.
- Уголовное право России. Часть общая : [учебник для вузов] / [Р. Галиакбаров, И. Козаченко, Ю. Красиков и др.]; отв. ред. Л. Крутиков. – М. : Бек, 1999. – 590 с.
- Разгильдиев Б. Задачи уголовного права Российской Федерации и их реализация / Б. Разгильдиев; под ред. Р. Галиакбарова. – Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 1993. – 232 с.
- Кримінальне право України: Загальна частина : [підручник] / [М. Бажанов, Ю. Баулін, В. Борисов та ін.]; [за ред. М. Бажанова, В. Сташиса, В. Тація]. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 480 с.
- Кримінальне право України: Загальна частина : [підручник] / [Ю. Баулін, В. Борисов, В. Тютюгін та ін.]; за ред. В. Сташиса, В. Тація. – 4-е вид., переробл. і доповн. – Х. : Право, 2010. – 456 с.
- Лопашенко Н. Основы уголовно-правового воздействия: уголовное право, уголовный закон, уголовно-правовая политика / Н. Лопашенко. – СПб. : «Юридический центр Пресс», 2004. – 339 с.
- Емельянов А. Реализация охранительной функции финансового права: дисс. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право; административный процесс» / А. Емельянов. – М., 2005. – 327 с.
- Смирникова Ю.Л. Регулятивная функция финансового права: системный подход и реализация : автореферат дисс. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право; административный процесс» / Ю. Смирникова. – М., 2012. – 52 с.
- Ковальчук А. Посилення регулюючого потенціалу фінансового права в публічних правовідносинах / А. Ковальчук // Публічне право. – 2011. – № 1. – С. 45–53.
- Калюжний Р. Функції інформаційного права / Р. Калюжний, М. Швец [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo-ukraine.org.ua/blogs/pravo-na-informatsiyu/12969-funkcii-informacionnogo-prava>.
- Коваленко Л. Інформаційне право України: проблеми становлення та розвитку : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Л. Коваленко; Нац. юрид. ун-т України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2014. – 37 с.

35. Бачило И. Роль и место информационного права в системе отраслей права Российской Федерации / И. Бачило // Информационные ресурсы России. – 2007. – № 2. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.aselibrary.ru/press_center/journal/irg/2007/number_2/number_2_4/number_2_4553.
36. Информационное право : [учебник] / [Л. Попов, Ю. Мигачев, С. Тихомиров]. – М. : Норма: Инфра-М, 2010. – 496 с.
37. М. Рассолов Основные тенденции развития информационного общества и современного права / М. Рассолов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://anti-corruption.su/doklady/91-osnovnyetendentsii-razvitiya-informatsionnogo-obshchestva-i-sovremenno-go-prava.htm>.

Пирожкова Ю. В. Функции административного права в разрезе анализа функций отраслей публичного права

Аннотация. Статья посвящена исследованию специфики «функциональных теорий» отраслей публичного права. Автором осуществлен критический анализ основных теоретико-методологических подходов к классификационному распределению функций права в рамках конституционного, уголовного, финансового и информационного права. Предложено собственное видение классификационных критериев

для создания современной модели функций административного права, выделены функции административного права.

Ключевые слова: функция права, классификация функций права, общесоциальные функции права, специальные (юридические) функции права, классификационные критерии, функции административного права.

Pirozhkova Yu. Administrative law functions in the square of functional analysis in public law branches

Summary. The article is devoted to their searching of „functional theories” specific in public law branches. The critical analysis of the main theoretical and methodological approaches to the classification separation with in constitutional, financial and informational law is carried out by author. It’s offered the personal understanding in classification criteria for modern model in functions of administrative law; it’s also outlined the functions of administrative law.

Key words: law function, law classification functions, generally-social law functions, special (legal) law functions, classification criteria, administrative law functions.